

”Hörselvård lönsamt hur man än räknar”

Få anmälda till SMS-alarmering

sos alarms nya tjänst för att kunna larma 112 via SMS har hittills fått drygt 600 anmälda användare.

– Det är lågt mot vad vi hade väntat, vi hade räknat med cirka 20 000 användare, säger Rune Forsell på sos Alarm.

Han ser gärna att det blir fler som använder tjänsten.

– Vi skulle behöva ett större antal för att få ut något av provverksamheten.

Det har hittills varit tre ”skarpa larm” och ett 60-tal testlarm. sos Alarm planerar nu att vända sig till handikapporganisationerna för att få fler personer som registrerar sig. Den som är hörselskadad och är intresserad av att vara med kan registrera sig via www.112.se och klicka på länken larma 112 via SMS. Registrering kan endast göras via hemsidan.

Ekonomisk kris för dövas riksförbund

Sveriges Dövas Riksförbund, SDR, har ekonomiska problem. Förra året gick SDR med ett underskott på två miljoner kronor och flera anställda har fått gå, skriver Dövtidningen.

– Jag måste erkänna att vi har varit allt för optimistiska, och hoppats för mycket på statsbidrag och projektpengar, säger Lars-Åke Wikström, ordförande i SDR.

Vid representantskapsmötet i maj ska SDR:s styrelse presentera två åtgärds-paket, bland annat kommer tolv tjänster att förändras och en del inte att återbesättas. Hela SDR:s organisation ska ses över vilket kan medföra ytterligare personalneddragningar. Totalt ska SDR spara drygt 4 miljoner kronor under 2008.

Västerås kan bli utan hörselinstruktör

Enligt P4 Västmanland finns det planer på att dra in syn- och hörselinstruktörstjänsterna i i Västerås.

Indragningen gäller för dem som bor hemma utan hemtjänst och kan slå hårt mot många äldre hörselskadade som är beroende av instruktörens hjälp för att klara sig själva. Från Västerås kommuns sida hänvisar man till att kommunen inte är skyldiga att ha några instruktörer anställda.

Det satsas alldeles för lite på hörselvård anser HRF. Det får allvarliga konsekvenser för samhället i stort.

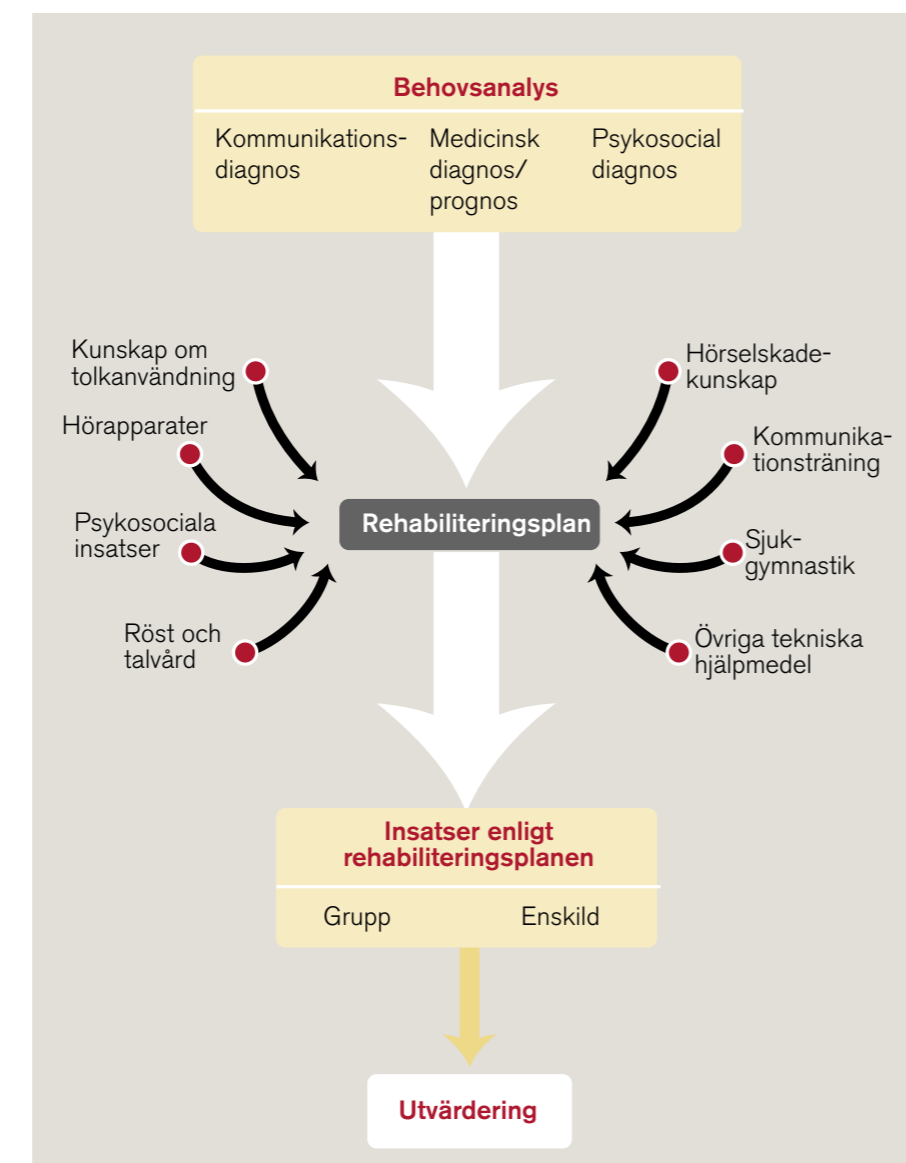
– Hur man än räknar är hörselvård en billig åtgärd med goda resultat, säger HRF:s ordförande Jan-Peter Strömngren.

Det är dubbelt så vanligt med förtidspension bland hörselskadade som i hela befolkningen (SCB 2004). Enligt samma undersökning ansåg 10 procent av alla

hörselskadade sitt allmänna hälsotillstånd vara dåligt, även det dubbelt så många som i hela befolkningen.

I häftet ”Hörselvård lönar sig” beskri-

HRFs modell för audiologisk rehabilitering

”När en hörselskadad person har gått igenom rehabilitering, efter den uppgjorda behovsplanen ska insatserna utvärderas. Dels för att se att de genomförda insatserna har gett resultat, dels för att vårdgivaren ska få ökad kunskap om relationen mellan behov och insatser. Detta sker i ytterst ringa utsträckning i dag.”. Ur häftet ”Hörselvård lönar sig”.

ver HRF sina ståndpunkter när det gäller hörselvård. De baseras bland annat på resultatet av hörselvårdsprojektet i Värmland och Västmanland 2001-2004.

– Man kan säga så här: De flesta som får en hörselskada mitt i yrkeslivet, som jag själv, hamnar snart i en vallsituation där man måste göra något, säger Jan-Peter Strömngren.

– Med bra hörselrehabilitering i tid så kan de flesta få ett bra fortsatt yrkesliv även om man ibland kanske måste ändra inriktning.

Sällan direkt orsak

Det är inte särskilt vanligt att nedsatt hörsel anges som den direkta orsaken till förtidspension. Men det är oerhört slit-samt att under en längre tid arbeta i bristfälligt arbetsmiljö utan rehabilitering, hjälpmedel eller annat stöd. Detta kan leda till exempel till stressrelaterade symtom.

– För de flesta hörselskadade kan det räcka med ganska enkla åtgärder för att man inte alls ska behöva hamna i en hopplös situation, säger Jan-Peter Strömngren.

Kostnaden för hörselrehabilitering är låg jämfört med många andra behandlingar inom hälso- och sjukvården.

– I förhållande till kostnaden, både ekonomiskt och själsligt, om någon slås ut från arbetsmarknaden är hörselvård, hur man än räknar, en billig åtgärd med goda resultat, säger Jan Peter Strömngren.

Dansk undersökning

HRF:s slutsatser får även stöd i en undersökning vid Danska Institutet för social forskning från 2006.

Undersökningen kom fram till att produktivitetstorfallet på grund av hörselproblem, enbart i åldersgruppen 50-64 år, kostar det danska samhället motsvarande 350 miljoner kronor varje år.

Detta beror på att många arbetar mindre på grund av sina hörselproblem eller kanske helt och hållet lämnar arbetsmarknaden.

Undersökningen kom fram till att en av tio på varje arbetsplats är hörselskadad och kanske har svårt att till exempel uppfatta instruktioner eller att delta i sociala sammanhang:

Jan-Peter Strömngren.

”Detta har allvarliga konsekvenser för såväl varje hörselskadad individ som för samhällsekonomin”, skriver rapportförfattarna.

En modell för rehabilitering

HRF har tagit fram en modell för rehabilitering som också prövades i hörselvårdsprojektet i Värmland-Västmanland, HRF:s modell för audiologisk rehabilitering (se illustration på sidan 24).

Modellen utgår från den hörselskadades individuella behov.

”Utprovning och anpassning av hörapparat och andra tekniska hjälpmedel är en viktig del, men framgångsrik rehabilitering handlar även om psykosocialt stöd, kommunikationsträning och andra insatser. Särskilt positiv effekt har insatser som utgår från en behovsanalys enligt HRF:s rehabiliteringsmodell. Det framgår av slutrapporten från hörselvårdsprojektet i Värmland-Västmanland”, skriver

”Hur ska vi kunna motivera att man installerar slingor om hörapparaterna inte fungerar ihop med dem?”

HRF i Hörselvård lönar sig.

Jan-Peter Strömngren tycker också att det är viktigt med en ändrad attityd i samhället till hörselnedsättning och hörselhjälpmedel.

– Jag tycker det verkar som att vi i större utsträckning är på väg mot att våga stå för att man hör dåligt och behöver hörselhjälpmedel.

– När vänner och bekanta vågar visa att de har hörselproblem och använda hörapparat så får det spridningseffekter.

Ska fungera med teleslingor

Han välkomnar utvecklingen att hörapparater går mer mot att vara designad högteknologi, men samtidigt är han kritisk till när designen går ut över funktionen.

Till exempel att det provas ut hörapparater som saknar telespole. Det gör att användaren till exempel inte har någon nytta av hörselslingor i offentliga lokaler.

– Jag anser att samhället i princip inte ska stödja produkter som inte fungerar ihop med annan hörselteknisk utrustning.

– Och hur ska vi kunna motivera att man upprustar eller installerar slingor i teatrar och biografier när hörapparaterna inte fungerar ihop med dem?.

STEFAN ANDERSSON